

Bijlage 1

Verantwoording BOKD Werkplan 2023

“Liefde voor
onze Drentse
Dorpen”

Samen verder!

Een woord vooraf

Als BOKD kijken we terug op een mooi 2023. Mooi omdat we in 2023 de meeste doelstellingen die we hadden geformuleerd, hebben bereikt. Maar vooral ook omdat we onderdeel mogen zijn van vele prachtige initiatieven en initiatiefnemers. Initiatieven om Drenthe nog mooier te maken dan het al is. En dat is waar wij het voor doen, elke dag opnieuw.

Dit verslag geeft een indruk van onze belangrijkste resultaten. Daarnaast hebben we in 2023 het Drents Dorpenpodium geïntroduceerd. Een podium dat gebruikt is voor tal van bijeenkomsten, variërend van een lijsttrekkersdebat in het kader van de provinciale Statenverkiezingen, webinars, fondsenavond, live (inspiratie) bijeenkomsten en uiteraard onze tweejaarlijkse Dorpendag die in 2023 in Yde is georganiseerd in nauwe samenwerking met de gemeente Tynaarlo. Het Drents Dorpenpodium heeft vooral tot doel om overkoepelend en meer integraal diverse onderwerpen te bespreken. En daartoe zijn de eerste stappen gezet.

Daarnaast zijn we blij dat onze organisatie weer op volle sterkte is door de komst van twee nieuwe collega's Mariska Nauta en Lieneke Elzing. Het jaar 2023 was een jaar van groei, uitdagingen en samenwerking(en). Als BOKD hebben wij ons ingezet voor de bevordering van het versterken van lokale gemeenschappen en het faciliteren van kennisuitwisseling op verschillende niveaus. Daarbij hebben we nauw samengewerkt met andere organisaties, overheden en andere belanghebbenden om impactvolle projecten op te zetten en uit te voeren.

Dit jaarverslag biedt ook een blik op onze financiële gezondheid en geeft transparantie en inzicht in onze uitgaven en inkomsten. Daarbij streven we naar verantwoord financieel beheer en een efficiënte inzet van middelen om onze doelstellingen zo effectief als mogelijk te realiseren.

Wij danken daarbij onze samenwerkingspartners en onze leden die hebben bijgedragen aan het succes van onze activiteiten. Hun toewijding en betrokkenheid zijn van onschatbare waarde voor onze organisatie.

Als BOKD blijven we ons inzetten voor een leefbaar Drenthe. Samen willen we blijven streven naar positieve veranderingen en duurzame ontwikkelingen, gedreven door ons gedeelde geloof in de kracht van samenwerking en solidariteit.

Theo Andreae

Coördinator BOKD

1. Duurzame dorpen

Ambities BOKD

Verduurzaming van de dorpen is een belangrijke uitdaging; in veel dorpen zijn al initiatieven betreffende duurzaamheid genomen. Bewustwording is belangrijk. Hergebruik, ruilsystemen en consuminderen zijn trefwoorden.

De energietransitie slaagt alleen als nut en noodzaak worden ingezien en als bewoners er ook direct voordeel van hebben. BOKD steunt initiatieven en bevordert dat de opbrengst in het eigen dorp geïnvesteerd wordt en dat gewonnen energie het landelijke net op kan. Zij wijst initiatiefnemers op ondersteuning door andere organisaties en verbindt hen aan experts. Zij bevordert de oprichting van energiecoöperaties: energie van onszelf en voor onszelf.

Resultaten

Netwerk Duurzame Dorpen

netwerk duurzame dorpen
Steunpunt Drenthe

BOKD ondersteunt een netwerk van dorpsinitiatieven in Drenthe op het gebied van duurzaamheid en daagt andere dorpen en dorpsinitiatieven uit om ook duurzame initiatieven te ontplooiën. We organiseren hiervoor informatie-, advies, en kennisuitwisseling op diverse actuele thema's. Denk daarbij aan energiebesparing en -opwekking, maar ook andere facetten van

duurzame ontwikkeling zoals dorpstuinen, afval, kringlopen en mobiliteit. Daarnaast ondersteunen we het project 'Drenthe Deelt' van Natuur- en Milieufederatie. We werken samen met hen aan artikelen over deelinitiatieven, mobiliteit en dorpstuinen.

BOKD vervult daarnaast de rol van provinciaal steunpunt voor Netwerk Duurzame Dorpen.

Twee inspiratie bijeenkomsten

- Inspiratie bijeenkomsten/workshops georganiseerd op de Drentse Dorpendag. Inspirerende bijeenkomsten in samenwerking met Natuur- en Milieufederatie waarbij medewerking verleend werd vanuit Dalen en Anloo middels de projecten Duurzaam Dalen en Anloo Vergroent.

Kennisdeling

Via onze tweewekelijkse nieuwsbrief BOKD Nieuws, tijdens (inspiratie) bijeenkomsten en bijdragen aan de (landelijke) nieuwsbrief van Netwerk Duurzame Dorpen.

Ondersteuning vijf initiatieven

- Dorpsbelangen Peize: gevraagd werd mee te denken over hoe de gemeente te benaderen over de problemen met waterbeheer in het dorp.
- Plaatselijk Belang Valthe: een adviesgesprek over het beheer en onderhoud van het door hen aangelegde cultuurhistorisch object de Valtherschans.
- Dorpsbelangen Valthermond.nu: geadviseerd over de uitvoering van het project Waterrijk Valthermond, opknappen van de waterweg Zuiderdiep.
- Koekange: geadviseerd met betrekking tot het opzetten van een duurzaam feestterrein.
- Dorpsbelangen Peize: netwerk ingezet om hen te koppelen aan en verbinding gelegd met Duurzaam Dalen.

Ondersteuning project Drenthe Deelt (Natuur- en Milieufederatie)

Wij ondersteunen daar waar kan en nodig bij het project Drenthe Deelt. Met dit project worden initiatieven losgemaakt en een (kennis)netwerk ontwikkeld dat bijdraagt aan het verminderen van het grondstofverbruik. Dit alles om in 2050 een volledige circulaire economie in Drenthe te hebben. Daar waar nodig en gepast ondersteunen wij dit en vervullen de rol van aanjager.

2. Zorgzame dorpen

Ambities BOKD

Er is een Drentse traditie die 'Naoberschap' wordt genoemd: de zorg voor elkaar. Deze heeft zich in de laatste jaren in toenemende mate ontwikkeld en verbreed van sociaal gerichte zorg tot het met elkaar zorgen voor een fijne leefomgeving. De tweejaarlijkse Dorpendag laat op dit vlak telkens nieuwe initiatieven zien.

Mensen in kleine kernen en dorpen nemen verantwoordelijkheid voor hun omgeving waarbij zij ondersteuning van BOKD kunnen krijgen. Het gaat daarbij om inclusieve dorpen met aandacht voor nieuwe woonvormen, gezondheid, armoede, laaggeletterdheid, eenzaamheid, lief en leed en de samenhang daartussen. Het uitgangspunt is dat iedere dorps- en buurtbewoner kan meedoen en deelnemen aan de samenleving. Ook kan het gaan over dorpszorg en/of informele zorg, over vrijwilligersbeleid, zoals hoe werf je ze en hoe behoud je ze, terwijl hieronder ook thema's als mobiliteit en bereikbaarheid alsmede sport en bewegen zijn te rangschikken.

Door samenwerking in en rondom de dorpen kunnen de dorpsgemeenschappen als collectief de actuele sociale vraagstukken zoals armoede en eenzaamheid oppakken.

Resultaten

Twee bijeenkomsten

Er zijn twee bijeenkomsten georganiseerd onder de vlag van het Drents dorpenpodium, namelijk 'Jongeren doen mee' en de sessie 'focus op preventie'. Beiden gericht op het dorp, de eerste op hoe betrek je jongeren meer in het dorp en de tweede op hoe kun je nu zorgen voor preventie. Wat kun je daarbij als inwoner of dorpscollectief doen en welke rol kun je nemen.

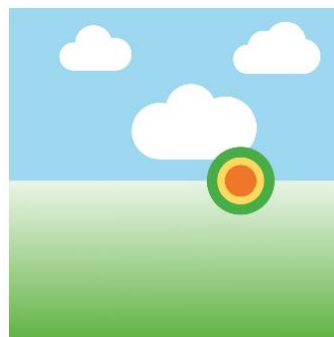
Informatie, advies en kennisdeling

- Gedurende het jaar zijn er acht themanieuwsbrieven geschreven en verstuurd op het gebied van Inclusie.
- Er is kennis gedeeld over zorgzame dorpen in de tweewekelijkse BOKD Nieuws.
- Er is periodieke aansluiting gezocht bij de projectgroep Dementievriendelijk Zuid West Drenthe
- We zijn betrokken geweest bij de Gezonde Marke (vanuit IZA). Er was frequent overleg met Zorgbelang Drenthe, CMO Stamm en Nederland Zorgt voor Elkaar om te bespreken hoe we de inwoners kunnen bereiken en horen.
- We waren betrokken bij DOS Drenthe (Domein Overstijgende Samenwerking Drenthe). Hier werden we uitgenodigd voor de bestuurlijke overleggen. We delen wat wij daar doen en hoe inwoners in de dorpen bereikt kunnen worden.

(Door) ontwikkeling leidraad

- We hebben ons meer bekend gemaakt met de leidraad en zijn doorgegaan in de vorm van de inclusieve dorpsplannen die we ook opstellen in Diever en Nijeveen. Op deze manier verfijnen we de methodiek waar we al geruime tijd mee werken.

Zet een stip op de horizon

Ondersteuning inwonersinitiatieven

- Hoogersmilde: we hebben gesprekken gevoerd en geadviseerd over het plan om zorgwoningen te bouwen en de zorg meer in het dorp te organiseren.
- Geesbrug: we hebben in het dorp een Dorpsbelevingsonderzoek opgestart en uitgevoerd.
- Drents bewoners collectief: wij ondersteunen en faciliteren de verschillende koplopers uit Drenthe die het collectief hebben opgezet.
- Contact met de dorpen Anloo, Annerveen en Spijkerboor. Dat ging om incidentele advisering/meedenken in de ontwikkeling van hun plannen rondom zorg en inclusie.
- Anloo heeft meegedaan met het Dorpsbelevingsonderzoek 2023. Veel inwoners uit het dorp hebben aangegeven graag vrijwilligerswerk te willen doen in het dorp. Geadviseerd op welke wijze hier invulling aan gegeven kan worden.
- In Peelo is in een betrekkelijk kort traject een dorpszorgvisie opgesteld.

Twee thema bijeenkomsten laaggeletterdheid en armoede

We hebben deze twee thema's in 1 bijeenkomst georganiseerd tijdens het online webinar van het Drents Dorpenpodium op 10 oktober. We hadden tijdens deze bijeenkomst twee sprekers uitgenodigd, namelijk ervaringsdeskundige Annemaria Evers op het gebied van generatie armoede en de dorpsregisseur van 'Wedde dat 't lukt', over wat zij aanbieden in het dorp gericht op laaggeletterdheid en de kracht van het project.

3. Samen slimmer

Ambities BOKD

De bij de dorpsorganisaties en dorpshuizen aanwezige kennis en ervaring is enorm. De uitdaging is om die overzichtelijk beschikbaar te maken. De tweewekelijkse BOKD Nieuwsbrief is daarvoor een nuttig communicatiemiddel en tegelijkertijd een kennisbron. Daarnaast deelt BOKD via de website, sociale media en thematische brochures de kracht van bewoners(initiatieven).

Naast het beschikbaar stellen van inhoudelijke kennis worden de lokale organisaties gewezen op de diverse subsidiemogelijkheden voor bijvoorbeeld energie, zorg, maatschappelijk vastgoed. De periodiek georganiseerde Dorpendag is een prachtige activiteit die de in de dorpen aanwezige kennis en ervaring mobiliseert en zichtbaar maakt.

Resultaten

Themabijeenkomsten

In 2023 zijn meerdere themabijeenkomsten georganiseerd onder andere tijdens de Dorpendag op 18 november in Yders Hoes.

De belangrijkste overige themabijeenkomsten in 2023 zijn geweest:

- Bijeenkomst functieverbreiding dorpshuizen;
- Lijsttrekkersdebat;
- Bijeenkomst fondsenwerving.

Kennisuitwisseling/ workshops

We hebben diverse bijeenkomsten georganiseerd fysiek en online , onderstaand een overzicht:

- Evenementenvergunning;
- Lokale energie;
- Dorpspromotie;
- Maatschappelijke waarde;
- Jongeren doen mee ;
- Focus op preventie;
- Laaggeletterdheid en armoede.

Samenwerking tussen gemeenten en dorpen

Er is frequent overleg geweest tussen gemeenten en dorpen. Belangrijkste element daarbij is het elkaar treffen en van elkaar horen hoe het gaat. Vaak horen we dat juist daarom besturen het van belang vinden elkaar te ontmoeten. Daarnaast is er veel gesproken over verduurzaming, subsidies, activiteiten en vrijwilligers. Bij een aantal van deze bijeenkomsten waren ook collega ondersteuningsorganisaties aanwezig.

In de navolgende gemeenten hebben we overleg gevoerd:

Emmen, Coevorden, De Wolden, Hoogeveen, Westerveld, Midden Drenthe, Noordenveld, Borger Odoorn, Aa en Hunze en Midden Drenthe.

Fondsenwerving

BOKD heeft samen met CMO Stamm het Fondsencafé georganiseerd in Pesse. Fondsen staan te springen om goede projectvoorstellen uit Drenthe en dorpen en dorpshuizen hebben altijd meer plannen dan geld. Een goed idee dus om ze wederom samen te brengen.

We hebben zo'n 20 fondsen en andere organisaties benaderd waarvan er 8 hun medewerking hadden toegezegd: provincie Drenthe, LEADER, Energiefonds Drenthe, Rabobank, Katalys en Kracht voor de Veenkoloniën. Het Oranje Fonds en het VSB fonds hadden ook toegezegd aanwezig te zijn maar door omstandigheden was dat niet gelukt. Beide fondsen hebben naderhand contact gehad met de dorpen en dorpshuizen over hun plannen.

Het programma bestond uit een plenair gedeelte waarbij initiatieven ten overstaan van de fondsen hun plannen konden pitchen waarna zij direct feedback kregen of hun plannen in aanmerking kwamen voor financiering of niet.

Na het plenaire gedeelte vond gelijktijdig de Fondsenmarkt en een drietal workshops plaats. Deze workshops waren Fondsenwerving, Projectplan schrijven en Van idee naar duurzaam initiatief. De workshop Fondsenwerving trok dermate veel belangstelling dat we in het eerste kwartaal van 2024 een follow up hebben ingepland om de initiatieven verder te begeleiden.

Het Fondsencafé in Pesse was een [groot succes](#) en er waren ruim 100 bezoekers op de avond aanwezig.

Bijdrage aan dorpshuizen.nl

De website www.dorpshuizen.nl is in 2023 van eigenaar veranderd. Voorheen was Doarpswurk in Friesland verantwoordelijk maar in 2023 is dat ondergebracht bij de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernene. Tevens is dorpshuizen.nl in een nieuw jasje gestoken. BOKD is met Groninger Dorpen eindredacteur voor de digitale [Vraagbaak](#) voor dorps- en buurthuizen.

Dit is een landelijke website met informatie die van belang is voor vrijwilligers van dorps- en buurthuizen en bevat 250 artikelen over wet- en regelgeving en handige hulpmiddelen. Daarnaast staat op de website een [nieuwspagina](#) met relevant nieuws voor dorps- en buurthuizen. In 2023 zijn ongeveer 30 artikelen geüpdatet, geactualiseerd, ingekort en linken hersteld, en 30 nieuwsartikelen geplaatst.

Twewekelijkse nieuwsbrief BOKD Nieuws

Onze tweewekelijkse nieuwsbrief is nagenoeg het gehele jaar in deze frequentie uitgebracht en verzonden.

Drentse Dorpendag 2023

De Dorpendag vond in 2023 plaats in het Yders Hoes in Yde. Een dag vol inspiratie en ontmoeting met verschillende workshops die zijn georganiseerd in nauwe samenwerking met andere ondersteuningsorganisaties. We kijken terug op een geslaagde en drukbezochte dag die afgesloten werd met de bekendmaking van de winnaar van de verkiezing Dorpshuis van het jaar 2023.

Het centrale en overkoepelende thema van deze Dorpendag was: 'Hoe ziet ons dorp er over 10 jaar uit? Een dag in het teken van toekomstbestendige en leefbare dorpen. In samenwerking met onder andere CMO Stamm, Natuur- en Milieufederatie en gemeente Tynaarlo werden workshops gegeven over diverse thema's.

Deze betroffen:

- Dorpsdemocratie;
- Wat is en doet de Bok dee?;
- Hoe pak je verduurzaming aan in je dorp;
- Omdenken in je dorp;
- Dorpscommunicatie;
- De Tynaarlose diablo (goed functionerende lokale samenleving).

4. Elk dorp een dak

Ambities BOKD

Elk dorp heeft recht op een eigen dak, een huis van het dorp dat als ontmoetingsplek fungeert, dat huisvesting biedt aan maatschappelijke voorzieningen en waar plaats is voor het verenigingsleven. In steeds meer dorpen is dat het dorpshuis of een multifunctionele accommodatie.

BOKD zet zich in voor kwaliteitsverbetering en functieverbreiding van de dorpshuizen. Zij maakt zich sterk voor multifunctionele dorpshuizen die laagdrempelig en toegankelijk zijn voor verschillende doelgroepen, duurzaam en financieel gezond zijn.

BOKD ondersteunt en adviseert dorpshuizen bij het maken van bedrijfsverbeterplannen en het werven van fondsen. Zij organiseert cursussen en bijeenkomsten om bestuurders en beheerders van dorpshuizen te scholen in de taken waarvoor zij staan. Zij geeft informatie en advies over wet- en regelgeving en biedt praktische handvatten die zijn terug te vinden in de digitale Vraagbaak van www.dorpshuizen.nl. Periodiek wordt de verkiezing Dorpshuis van het Jaar georganiseerd.

Resultaten

Informereren en ondersteunen van dorpshuizen

In 2023 hebben we 104 vragen van dorps- en buurthuizen ontvangen en deze vragen zijn onder te verdelen in vijf categorieën. Er waren 29 vragen gerelateerd aan het verduurzamen van hun accommodatie (zie volgende paragraaf), 19 vragen hadden een relatie met de verkiezing dorpshuis van het jaar, van informatie over deelname tot hulp en feedback bij het invullen van het aanmeldingsformulier, 17 dorpshuizen hadden vragen met betrekking tot fondsenwerving, 7 informeerden naar het cursuswerk of over de wetgeving die daarmee verbonden is en er waren 32 overige vragen. Deze laatste vragen gingen bijvoorbeeld over verplichtingen met betrekking tot Buma en Sena, verzekeringen, veiligheid, BTW, financiën, enzovoort.

Leuk om te vermelden is dat BOKD in 2023 met drie dorpshuizen, en hulp van een BTW adviseur, met succes bezwaar heeft aangetekend tegen de belastingdienst nadat zij ten onrechte Btw-plichtig waren gesteld. Dat betekent dat zij in de toekomst vrijgesteld blijven van het afdragen van BTW en dat scheelt een hoop uren vrijwillige inzet.

Energieke dorpshuizen

BOKD voert in opdracht van de provincie Drenthe het programma Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed (VMV) uit. Naast het programma VMV zijn er tal van andere werkzaamheden die van belang zijn om de energietransitie aan te jagen. In 2023 heeft BOKD vanuit het werkplan de volgende werkzaamheden verricht ten behoeve van de verduurzaming van de dorpshuizen.

- Belronde langs Drentse gemeenten om te informeren of de landelijke compensatieregelingen voor dorps- en buurthuizen ook daadwerkelijk aan dorps- en buurthuizen worden toebedeeld.
- Informeren en enthousiasmeren van dorpshuizen voor deelname: 16 dorpshuizen aangeleverd voor deelname aan tranche 3 en 4.
- Begeleiden van dorps- en buurthuizen die bezig zijn met het verduurzamen van hun accommodatie maar niet deelnemen aan het ontzorgingsprogramma, maar al wel redelijk recent een energiescan hebben ontvangen (tien dorpshuizen).
- Organisatie van een online vragenuurtje Dumava in samenwerking met Groninger Dorpen (7 dorpshuizen waaronder twee uit Drenthe)
- Informeren en enthousiasmeren van dorpshuizen om een (subsidie) aanvraag in te dienen bij WarmteBoost. Er hebben 21 dorpshuizen in Drenthe een aanvraag ingediend en 8 daarvan hebben een bijdrage van € 25.000 per dorpshuis ontvangen voor het uitvoeren van duurzaamheidsmaatregelen.
- Het ondersteunen van dorpshuizen bij het terugvragen van de energiebelasting (3 dorpshuizen).

Daarnaast heeft BOKD haar medewerking verleend aan een onderzoek van het Ministerie van Economische Zaken naar de afschaffing van de teruggaafregeling energiebelasting. Tot onze vreugde heeft het Ministerie ervoor gekozen om de teruggaaf regeling te handhaven voor dorps- en buurthuizen.

Drentse verkiezing Dorpshuis van het Jaar 2023

De verkiezing dorps huis van het jaar 2023 stond in het teken van een drietal thema's:

- 1) Functieverbreiding dorps huizen, welke functies heeft het dorps huis toegevoegd en/ of versterkt of zijn ze van plan om te gaan toevoegen.
- 2) Verduurzaming, welke stappen heeft het dorps- of buurthuis gezet om hun accommodatie te verduurzamen en daarmee exploitabel te maken of houden?
- 3) Maatschappelijke betrokkenheid: wat doet het dorps- of buurthuis om kwetsbare mensen (in groepsverband dan wel individueel) te helpen/ betrekken bij de samenleving?

Er hebben zich maar liefst 20 dorps- en buurthuizen aangemeld voor deelname aan de verkiezing. Deze dorps huizen hadden allemaal plannen op een of meer van bovengenoemde thema's.

Een deskundige jury heeft zes dorps huizen geselecteerd voor deelname aan de verkiezing. Dat waren wijkcentrum 't Markehuus in Assen, Dorpscentrum Eexterveen, Ons Dörps huus in 2^e Exloërmond, 't Brinkenhoe in Emmen, De Weidehoek in Wijster en Over Entinghe in Dwingeloo.

Deze dorps- en buurthuizen hebben elkaar een bezoek gebracht om elkaar te beoordelen, hebben bezoek gehad van [RTV Drenthe](https://www.rtv-drenthe.nl) en van de vakjury. Vervolgens konden de mensen hun stem op hun favoriete dorps- of buurthuis uitbrengen via de site drentsdorps huisvanhetjaar.nl. Op de Drentse Dorpendag in Yde is de winnaar bekend gemaakt: [Over Entinghe](https://www.overentinghe.nl) in Dwingeloo. Zij gingen er met de hoofdprijs van € 4.000 vandoor. De overige finalisten ontvingen € 2.500.

Nieuw aan de editie van 2023 was dat ook de afvallers in de prijzen zijn gevallen. Deze dorpshuizen hadden immers ook mooie plannen ingediend en hebben een stimuleringsbijdrage van € 1.000 per organisatie ontvangen. De ingediende plannen ([groep 1](#) en [groep 2](#)) konden worden ingedeeld in drie categorieën: Ontmoeting en informele zorg, Verduurzamen van het gebouw en Overige activiteiten, van ontmoetingstuin tot nieuwe entree.

Voor sommige dorpshuizen was deze bijdrage voldoende om de activiteit te kunnen laten doorgaan en voor anderen was dit een mooie stimulans om op zoek te gaan naar extra financiering.

De verkiezing dorpshuis van het jaar was een coproductie tussen BOKD en RTV Drenthe en is mogelijk gemaakt dankzij financiële bijdragen van de provincie Drenthe en een achttal Drentse gemeenten.

Kwaliteitsverbetering dorpshuizen

In 2023 heeft BOKD een vijftal dorps- en buurthuizen extra ondersteuning geboden bij de uitdagingen waarvoor zij staan:

- Dorpshuis gemeente Meppel: het dorpshuis wordt geconfronteerd met een stevige omzetsdaling (verhuur en barinkomsten) waardoor het de kosten van (betaald)beheer niet meer kan opbrengen. Door middel van de Vitaliteitsscan is de organisatie onder de loep genomen en zijn nieuwe beheervormen onderzocht. Bestuur is een kijkje in de keuken gaan nemen bij dorpshuizen die voor een vergelijkbare uitdaging hebben gestaan. Met Buurtwerk zijn zij aan de slag gegaan om een nieuwe impuls aan hun activiteitenaanbod te geven.
- Buurthuis gemeente Meppel: het buurthuis ziet medio 2025 een vaste huurder wegvallen en kan dat verlies aan inkomsten niet opvangen. BOKD heeft samen met het buurthuis een analyse gemaakt van mogelijke inkomsten en kostenbesparingen en zijn tot de slotsom gekomen dat die er niet of nauwelijks zijn. Probleem aangekaart bij de gemeente Meppel en deze zijn nu met het buurthuis aan het zoeken naar oplossingen.
- Dorpshuis i.o. gemeente Midden Drenthe: na het wegvallen van een drietal horeca gelegenheden binnen een half jaar zijn de verenigingen hun onderkomens kwijt. Dorpsbelangen heeft de handschoen opgepakt om een dorpshuis (nieuwbouw) te realiseren en BOKD helpt met het maken van een plan en zoeken naar fondsen.
- Dorpshuis gemeente De Wolden: het dorpshuis is gedateerd en heeft een onlogische indeling. BOKD is met bestuur en een architect in gesprek om het dorpshuis te renoveren, moderniseren en aantrekkelijker te maken en gaat met hen op zoek naar fondsen om de plannen te kunnen realiseren.
- Dorpshuis gemeente Coevorden: stichting dorpshuis verpacht het horecagedeelte al 35 jaar aan een pachter. De pachter wil met pensioen, maar het lukt het bestuur - ondanks herhaalde

pogingen - niet om een nieuwe pachter te vinden. BOKD schuift aan om mee te denken over nieuwe toekomstscenario's en het herijken van de commerciële invulling.

Deelname netwerken

- Platform dorpshuizen, bijeenkomsten in januari, mei, september en november
- Noordelijk Overleg, bijeenkomst met collega organisaties in Friesland en Groningen

5. Klaar voor de toekomst

Ambities BOKD

Het platteland verandert. De veranderingen zijn merkbaar in ontwikkelingen in leefstijlen en in de samenstelling van de bevolking, in andere rollen van overheden en organisaties, in ruimtelijke opgaves zoals de energietransitie en klimaatadaptatie en in ontwikkelingen naar meer behoefte aan regie en eigenaarschap rondom leefbaarheid. Dorpsbelangenorganisaties veranderen mee met deze ontwikkelingen. De een wat sneller dan de ander en allemaal op hun eigen manier. Er ontstaan nieuwe vormen van bewonersinitiatief, oude organisaties ontwikkelen zich door. Dit vraagt om inzicht in de rollen als inwoner, als dorp en als dorpsbelangenorganisatie.

Een gedragen, integrale dorpsvisie is een belangrijke leidraad voor de toekomstige ontwikkeling en vitaliteit van het dorp. Zowel inhoudelijk als voor het interactieve proces tussen dorpsbewoners is een dorpsvisie van onschatbare waarde. Gemeenschappelijke belangen en ook de tweespalt en/of interne spanningen bij tegengestelde belangen worden zichtbaar en bespreekbaar. Bij het werken aan dorpsvisies komen alle dimensies van leefbaarheid in samenhang aan de orde en vormen zo input voor onder andere de omgevingsvisies en -plannen. Dorpsvisies kunnen ook de basis en/of het vertrekpunt vormen voor de oprichting van dorpscoöperaties of zorgcoöperaties, voor het vormgeven aan actief burgerschap en het ontwikkelen van (nieuwe) rollen van de dorpsorganisatie.

BOKD geeft inzicht in nieuwe vormen van bewonersinitiatief, rollen van dorpsbelangenorganisaties en ondersteunt het maken van dorpsvisies.

Resultaten

1. Ondersteunen dorpsbelangenorganisaties

- Start gemaakt met het begeleiden van Dorpsbelangen Uffelte, waar het dorp zoekende is naar het efficiënt inrichten van het dorp op het gebied van sport en ontmoeten.
- Vraag van Alteveer Kerkenveld: expertise van Raad van Advies dorpen ingezet om antwoord te geven op een vraag over klimaatadaptatie van 1,5 hectare bos.
- In Gasselte aan de slag gegaan met Dorpsbelangen Gasselte - Kostvliet over het slim inrichten en ontschotten van het dorp. Bewonersavond met prachtige opkomst en plannen gemaakt die werken voor het dorp.
- Dorpsbelangen Dalen geadviseerd op het gebied van het slim inrichten van een bestuursstructuur in het dorp.
- Dorpsbelevingsonderzoeken opgestart in samenwerking met Van Hall Larenstein in Grolloo, Westenesch, Ees - Eesergroen en Geesbrug. De dorpen en studenten hebben goed in kaart kunnen brengen hoe de dorpen door de inwoners beleefd worden.
- Bargercompascuum: dorp met werkgroepen begeleid bij het opstarten van het proces van het slim inrichten van het dorp: plan om sport te centraliseren, op vrijgekomen grond nieuwe woningen realiseren en leeglopende kerk inzetten als plek voor welzijn.

- Kleine Kernenspel gespeeld met Wapserveen, waar een dorpsbelangenorganisatie onder begeleiding van BOKD onderzocht wat hun rol in het dorp is en hoe ze daar invulling aan willen gaan geven in de toekomst.
- Barger Compascuum: mogelijkheden van versterking van de sociale infrastructuur onderzocht.
- Weerdinge: verbinding gelegd met de provincie over diverse projecten van de Stichting Dorpenzorg.

2. Kennisuitwisseling

- Kennis delen via website, sociale media en onze tweewekelijkse nieuwsbrief.
- Expertise Raad van Advies dorpen op het gebied van Omgevingswet en invloed daarvan op dorpsbelangenorganisaties gedeeld op website. Expertise Raad van Advies dorpen gedeeld over buslijnen die dreigen te verdwijnen. Verschillende dorpsbelangen zijn in de pen geklommen om bezwaar aan te tekenen en met succes. Raad van Advies ingezet voor Drenthe veilig op de fiets. Verschillende onderzoekers op het gebied van leefbaarheid op het platteland wisten ons te vinden, oproepen gedaan in nieuwsbrieven en respons gekregen van leden.
- Verschillende dorpen overleggen waar dorpen onderling kennis delen en BOKD kennis deelt over verschillende relevante ontwikkelingen.
- Dorpendag 'workshop Omdenken'. Maak van je probleem een feit en maak vervolgens van je feit een nieuwe mogelijkheid.
- Dorpendag: aandacht voor 'dorpscommunicatie', samengewerkt met Dorpsbelangen Bunne, Winde Bunnerveen. Zij hebben hun ervaring gedeeld met de leden.
- Door lid te zijn van de LVKK kunnen we relevante kennis delen en zijn we op de hoogte van de nieuwste, landelijke ontwikkelingen die ook voor onze leden relevant zijn. Deze kennis delen we via de nieuwsbrieven en op de website.
- Uitwisseling tussen Landschap van de Toekomst en de provincie Drenthe.
- Afsluiting en evaluatie Dorp in Beweging samen met Sport Drenthe.
- Filmpjes geplaatst in het kader van vitale dorpen en Landschap van de Toekomst.
- Met Landschap van de Toekomst kennis genomen van nieuw LEADER programma
- Workshop in samenwerking met de provincie Drenthe en Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen in het kader van Netwerk Platteland; casus Landschap van de Toekomst.

3. Ondersteunen wooninitiatieven

- Een wooninitiatief van jongeren uit Aalden - Zweeloo begeleid bij het opzetten van een proces, begeleid bij het uitzetten van een enquête naar woonbehoeften en het uitzetten van vervolgstappen. Samengewerkt met het impulsteam van de provincie Drenthe.
- Advies en vervolgesprekken bij wooninitiatieven uit dorpen die in 2022 zijn gestart, te weten Uffelste, Dalen, Oranjedorp en Anloo. Allen ontvangen procesbegeleiding vanuit het Impulsteam wonen van de provincie Drenthe.
- Dalerpeel en Geesbrug initiatieven zijn niet tot wasdom gekomen, ondanks de procesbegeleiding.
- Veeningen, particulier initiatief, geen verbinding met de gemeenschap gerealiseerd.

Nieuwe inventarisatie trajecten in:

- Buinerveen/ Nieuw-Buinen West
- Eerste contacten met Valthe en Havelte

4. Dorpsvisies

- Yde de Punt, in navolging van een dorpsbelevingsonderzoek aan de slag gegaan met verschillende thema's die de basis legden voor een dorpsvisie en verschillende werkgroepen.

5. Democratische vernieuwing

Programma in het kader van de Sociale Agenda in samenwerking met CMO Stamm en de provincie Drenthe in het zogenoemde ABC team:

- Afstemming met ABC team
- *Onderdeel 1: Vitale Dorpen in samenwerking met de Regiodeal:* gemeenten Coevorden en Aa en Hunze. Afstemmingsoverleg tussen de partijen.
Ruimte voor 10 dorpen die willen werken aan hun dorpskracht geïnspireerd op de Vijf Sterren methode. In 2023 hebben vijf dorpen hun traject met succes afgerond: Grolloo, Buinerveen/ Nieuw Buinen West, Nieuwlande, Gasselte en Hardenberg, de Regiodeal vond ook in Overijssel plaats.
Het traject Oranjedorp/ Nieuw Dordrecht wordt afgerond in 2024. Drie nieuwe trajecten zijn geïdentificeerd: Ees/Eesergroen, Geesbrug en Rolde.
- *Onderdeel 2: Landschap van de Toekomst*
Bewoners uit zes dorpen: Alteveer Kerkenveld, Noordscheschut, Elim, Hollandscheveld, Nieuwlande en Nieuw-Moskou maken plannen voor de versterking van het omliggende veenlandschap. Uitwisseling tussen thema-werkgroepen (inhoud) en samenwerking versterkt met overheid (gemeente, waterschap en de provincie) en maatschappelijke organisaties (Het Drentse Landschap, IVN, Recreatieschap en Landschapsbeheer Drenthe) om deze plannen te kunnen realiseren onder regie van Landschap van de Toekomst.
In 2023 is het commitment van alle partijen versterkt.

We werken samen met

Acrium Veiligheid, Biblionet, Buurkracht, Buurtwerk Nederland, CMO STAMM, Consumentenplatform OV, Cosis, Drentse Kei, Dorpenoverleg Midden-Drenthe, Dorpenoverleg Westerveld, Dorpshuizenoverleg Midden-Drenthe, Drentse gemeenten, Een tegen Eenzaamheid, Energiewerkplaats Drenthe, Erfdelen, Erfgoed Drenthe, Fonds Sluyterman van Loo, Hanzehogeschool, Het Drentse Landschap, Hogeschool Van Hall Larenstein, Invent, Humanitas, Jeugdfonds Sport en Cultuur Drenthe, Johannes Adviesbureau, SKAN fonds, Klimaatroute, KNHM, Kunst & Cultuur Drenthe, Landschapsbeheer Drenthe, LSA Bewoners, Ministerie van EZK, Natuur en Milieufederatie, Nederland Zorgt Voor Elkaar, Optrommelen, Oranje Fonds, provinciale zusterorganisaties, provincie Drenthe, Recreatieschap Drenthe, RTV Drenthe, RUG, SocialeHygiëneNoordNederland, Solidair Groningen-Drenthe, Sport Drenthe, Staatsbosbeheer, Stichting DBF, Stichting Drents Monument, SVH, Trendbureau Drenthe, VSBfonds, Welzijnswerk in diverse gemeenten, WiesWies, Zorgbelang Drenthe, Zorgplein Noord.

Actieve netwerken BOKD

Burgerkracht in Drenthe, Dorpscontactambtenaren, Landelijk platform Dorpshuizenoverleg.nl, Kans voor de Veenkoloniën, Kennisnetwerk Krimp Noord-Nederland, Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen, Netwerk Duurzame Dorpen, Overlegorgaan Nationaal Park Drentsche Aa

